

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATİKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
---	---	--

01. GİRİŞ

Bu plan, bot personelinin denizde herhangi bir acil durumda etkin bir şekilde müdahaleye hazırlanmasını amaçlamaktadır.

Acil Durumlara Hazırlık ve Müdahale Planının ana hedefi; Herhangi bir acil durum oluştuğunda veya oluşmasından önce bot personeline hangi işlemleri yapacağını adım adım belirtildiği bir rehber sağlamaktır. Botta bulunan acil durumlara ilgili Acil Durumlara Hazırlık ve Müdahale prosedürleri, acil durum esnasında uygun ve pratik olarak kullanımını sağlayacak bir sistem kurulmasını temin etmektir. Ayrıca acil durumlara müdahale esnasında kritik bir basamağın gözden kaçırılmasının engelleneceği bir yapı oluşturmaktır.

02. AMAÇ

Bu kuralların amacı, botlarımızda, acil durumlarda çalışma usullerini, personel ve çevrenin korunmasını ve Kaptanın durumu kontrol altına almasını temin etmek için bir sistem tesis etmektir.

03. YETKİ VE SORUMLULUK

Botta, acil durumlarda yetkili ve sorumlu Kaptandır.

04. ACİL DURUMLAR UYGULAMA

Bottaki, sağlık ve bot personelinin can ve mal güvenliği ile deniz ve çevre korumasının tehlikede olduğu acil durumlarda botta yetkili ve sorumlu, bot Kaptanıdır.

Genel Müdürlüğümüz; botlarımızda oluşabilecek acil durumları belirlemiş ve tanımlamıştır. Bu acil durumlar;

1. **DENİZDE ÇATIŞMA:** Botumuzun başka yüzer cisim ile çarpışması,
2. **YANGIN:** Botta çıkabilecek her türlü yangın,
3. **KARAYA OTURMA:** Botumuzun karaya dipten temas ederek yüzmeye yeteneğini kaybetmesi,
4. **DENİZE ADAM DÜŞMESİ:** Bottan denize adam düşmesi,
5. **HASTALANMA, YARALANMA veya ÖLÜM:** Bot personelinin çeşitli nedenlerle hastalanması, yaralanması veya ölmesi,
6. **SU ALMA:** Botun yüzmeye yeteneğini etkileyecek harici kontrolsüz su girişleri,
7. **ÇEVRE KİRLİLİĞİ:** Deniz kazaları, yağ-yakıt alımı, denize çöp atma nedeniyle oluşan kirlilikler,
8. **GEMİDE OLUŞABİLECEK TEKNİK ARIZALAR:** Botun emniyetini tehlikeye düşürebilecek muhtelif teknik arızalar,
9. **MAKİNE DAİRESİNDE OLUŞABİLECEK KAZALAR:** Beklenmedik bir anda makine dairesinde oluşabilecek kazalardan dolayı çalışanın yaralanması veya ölmesi.

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATİKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
---	---	--

Acil durumlarda nöbetçi ekip ve Gemi Trafik Kontrol Merkezine (VTS) haber verilir. Daha sonra aranacak telefon numaraları aşağıdaki gibidir:

1. Kurum Amiri
2. Koordinatör Kaptan
3. Başteknisyen

Bu telefon numaraları ile Acil Durum Ekipleri ve görevlerini içeren listeler hazırlanarak botun dümen evine ve pratika salonuna asılır.

05. ACİL DURUM TALİM / EĞİTİMLERİ VE SİSTEMİN GELİŞTİRİLMESİ

Gemiadamlarının Liman cüzdanları, sağlık belgeleri, yeterlilikleri ve STCW belgelerinin güncel olmasına dikkat edilir. Kurum amiri tarafından sürekli kontrol edilerek güncel olması sağlanır, değilse tamamlanması sağlanır.

Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından 1978 yılında kabul edilen STCW konvansiyonu gemiadamlarının eğitim, belgelendirme ve vardiya standartlarını belirlemektedir. Konvansiyon 1995 yılında yeterlilik standartlarının netleştirilmesi, eğitimcilerin ve değerlendiricilerin yeterlilik gereksinimlerinin belirlenmesi ve etkili uygulamanın sağlanmasına yönelik kalite standartları sisteminin oluşturulması amacıyla revize edilmiştir.

2010'da Gemiadamlarının Eğitimi, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası sözleşmesi ile ilgili Manila, FİLİPİNLER'de konferans (2010 STCW Konferansı) düzenlenmiştir. Yapılan son değişiklikler, özellikle günün gelişen teknolojileri ışığında ortaya çıkan yeni yeterlilik standartlarını, yeni eğitim ve belgelendirme ihtiyaç ve metotlarını, koşullarının zorladığı mekanizmaların geliştirilmesini, çalışma ve istirahat saatlerinin detaylı olarak belirlenmesini, uyuşturucu ve alkol kullanımının engellenmesini amaçlamakta ve gemiadamlarının sağlık standartlarını güncellemektedir.

STCW Konvansiyonu gemiadamlarının yeterlilik kriterlerinin belirlenmesini ve bu kriterlerin etkin bir şekilde yerine getirildiğinin ispatının gösterilmesini (onaylı sertifika) gerekli kılmaktadır. Ayrıca tüm dünyada gemiadamlarının eğitiminde kalite kontrol ve yeterlilik tabanlı (competence-based) eğitime vurgu yaparak bir ortak seviye belirlemeyi amaçlamaktadır. STCW gemiadamlarının yeterliliği ile ilgili fonksiyon ve işlemlerde en üst standartların oluşturulmasını amaçlamaktadır. Bunu gerçekleştirmek için eğitim, yeterliliğin değerlendirilmesi, belgelendirme, onay ve tekrar geçerlilik verme faaliyetlerinin bir kalite standartları sistemi ile izlenmesini zorunlu kılmıştır.

STCW sertifikalarının genel olarak iki temel amacı vardır. Her sertifika ilgili eğitimin alındığının resmi kanıtı niteliğindedir.

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATİKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
---	---	--

- Gemilerde çalışacak gemiadamlarının acil durumlara karşı hazırlıklı olmasını sağlayacak eğitimleri gemilere çıkmadan almasını sağlamaktır (Yangın Önleme ve Yangınla Mücadele Sertifikası gibi).
- Gemiadamlarının çalışacakları gemi tipini, gemide yapılan yük işlemlerini ve çalışacakları gemide taşınan yük cinslerinin varsa tehlike teşkil eden özelliklerini ve alınması gereken emniyet tedbirlerini kapsayan eğitimleri gemiye çıkmadan önce almış olmalarını sağlamaktır.

Gemiadamları ve botlarda görevli sağlık personeli her ne kadar STCW belgeli olsalar da göreve başlamadan önce **oryantasyon eğitimi** alarak ve yapacakları görevlere, acil durumlar ile ilgili görevlerine, botun emniyet sistemlerine ve teçhizatına aşinalığı sağlanır. Bu görevler ile ilgili zafiyet olduğu görüldüğünde veya personelin talebi üzerine eğitimler tekrar edilir. Bu eğitimler bot kaptanları tarafından verilir. Verilen eğitimler HSSGM interaktif sisteminde yer alan **ROLE TALİM FORMU**na kaydedilir.

Bota misafir olarak katılanlara **Misafir Bilgilendirme Formu (Ek-1)** imzalatılır. Bu formlar bota bir klasörde saklanır.

STCW Konvansiyonu uyarınca botlarda çalışacak her gemiadamının alması gereken zorunlu sertifikalar vardır. Bunlar herkesin botlarda karşılaşılabileceği olağanüstü durumlar göz önüne alınarak belirlenmiştir. 5 temel sertifika zorunludur. Süresi dolan sertifikanın yenilenmesi gerekmektedir. Bu sertifikalar aşağıda gibidir.

→ STCW'ye göre zorunlu sertifikalar:

- Yangın Önleme ve Yangınla Mücadele Eğitimi Sertifikası
- Can Kurtarma Araçlarını Kullanma Yeterliliği Eğitimi Sertifikası
- Personel Güvenliği ve Sosyal Sorumluluk Eğitimi Sertifikası
- Denizde Kişisel Can Kurtarma Teknikleri Eğitim Sertifikası
- Temel İlk Yardım Eğitimi Sertifikası

Kaptan; Acil durumlara hazır olmak için botlarımızda aşağıda belirtilen talim ve eğitimler uygular. Bu talimler HSSGM interaktif sisteminde yer alan **ROLE TALİM FORMU**na işlenir.

Yangın Talimi : 4 Ayda 1 kez

Gemiye Terk Talimi : 4 Ayda 1 kez

Yakıt Sızıntısı Talimi : Yılda bir kez

Denize Adam Düştü Talimi : 4 ayda 1 kez

Su alma Talimi : 4 Ayda 1 kez

Karaya Oturma Talimi : Yılda 1 kez

Yukarıda verilen Role talimleri minimum olup bot kaptanı gerekli görmesi halinde talimlerin sayısını arttırabilir. Her Role Talimi öncesinde veya sonrasında Eğitim Manueli çerçevesinde o role ve kullanılan teçhizatı hakkında personele Kaptan tarafından eğitim verilir.

Kaptan, yukarıda belirtilen talim ve eğitimlerini gemi jurnaline ve HSSGM interaktif sisteminde yer alan **ROLE TALİM FORMU**na kaydeder, değerlendirir. Kayıtlar HSSGM interaktif sisteminde saklanır.

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATİKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
---	---	--

Kaptan; Can güvenliği, gemi terk sistemleri, yangın uyarı ve mücadele sistemleri / ekipmanları, çevre koruma ekipmanları ve acil durum (emergency) sistemlerinin kontrolünü diğer gemiadamları ile birlikte Planlı Bakım Sisteminde belirlenen periyotlarda yapar, bu kontrollerin HSSGM interaktif sisteminde Planlı Bakım Sistemi için hazırlanan PBS formlarına kaydedilmesini sağlar.

Kaptan meydana gelen kaza, tehlikeli durum ve uyumsuzlukları önce sahil nöbetçi ekibine, VTS'e sonra Kurum amirine, Koordinatör Kaptan ve Baş teknisyene bildirir. Kurum amiri, söz konusu durumun analiz edilmesini sağlar ve olaya sebebiyet veren temel faktörü tespit ederek ilgili doküman ve operasyonlarda gerekli değişikliklerin gerçekleşmesini temin eder ve kaza/tehlikeli durum, uyumsuzluğa sebebiyet veren faktörün ortadan kaldırılmasını sağlayarak acil durumlara hazırlık ve müdahale planının gelişmesini sağlar.

06. ACİL DURUMLARA MÜDAHALE

Bu bölümün amacı; bot personeline, botun her türlü operasyonel faaliyetinde, seyirde, demirde, limanda ve havuzda iken acil durumlara müdahale için yol göstermektir. Yapılacak olan role talimlerinde ortaya çıkabilecek yeni bilgiler ışığında, bu plan tekrar güncellenecektir.

Gemilerdeki muhtemel acil durumlar aşağıda belirtilmiştir.:

**YANGIN,
DENİZDE ÇATIŞMA,
KARAYA OTURMA,
DENİZE ADAM DÜŞMESİ,
SU ALMA,
GEMİYİ TERK,
YAKIT SIZINTISI**

Kaptan, acil durum esnasında bütün kontrolü ele almalıdır.

Kaptan, acil durum esnasında yangın ekibi, can kurtarma ekipmanının hazırlanması, demirleme v.b. işlemlerin kontrolünü yapar.

A- YANGIN

- Genel alarmı çal. (Yangını tespit eden)
- Acil Durum Telefonlarını ara ve Acil Durum bildirimini yap. (Kaptan)
- Yangın tipini tespit et. (Gören kişi)
- Yangını izole et. (Gemiadamı)
- Eğer varsa yakıt alımını durdur. (Teknisyen)
- Havalandırma fanlarını kapat. (Teknisyen)
- Kapılar, kaportaları kapat. (Gemiadamı)
- Yangın mahallinin elektrik devresini kapat. (Teknisyen)

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATİKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
--	--	---

- Eğer gerekirse ana makineleri stop et. (Kaptan)
- Kayıp veya yaralı olup olmadığını kontrol et. (Herkes)
- Eğer gerekiyorsa yangın söndürme sistemini çalıştır. (Makine dairesine CO₂ basılacak ise mahallin sızdırmazlığının sağlanması ile personelin tamamen mahali terk ettiğinden emin ol. Yangına yangın tipine göre uygun söndürücü kullan.)
- Sahil bağlantısını hazırla. (Teknisyen)
- VHF kanal 16'yı aç. (Kaptan)
- Eğer gece ise güverte ışıklarını yak. (Kaptan)
- Botu terk gerekiyorsa ekipman ve personeli hazırla. (Kaptan)
- Yangının sebebini tespit et. (Teknisyen)
- Bot hasarları ve personel/yolcudaki yaralanmaları tespit et. (Kaptan/Teknisyen)
- Botun denize elverişliliğini, stabilitesini, trimini v.s. kontrol et. (Kaptan)
- Eğer yangın söndürülmüş ise gözcü bırak. (Gemiadamı)
- Bütün olayları jurnale kaydet. (Kaptan)
- Rapor hazırla. (Kaptan/Teknisyen)

B- DENİZDE ÇATIŞMA :

- Genel alarmı çal ve dahili anons devresinden personele olayı duyur. (Kaptan)
- Makineleri stop et. (Kaptan)
- Güverte aydınlatmalarını yak. (Kaptan)
- Acil Durum Telefonlarını ara ve Acil Durum bildirimini yap. (Kaptan)
- Su geçmez bölme kapılarını kapat. (Gemi adamı)
- Personeli hazır ol durumuna getir. (Kaptan)
- Seyyar grindex pompaları hazırla (dalgıç pompa ile aynı). (Teknisyen)
- Personel sağlık durumunu kontrol et. (Herkes)
- Sintine ve baş altı mahallini kontrol et. (Teknisyen)
- Bot hasar kontrolünü yap. (Kaptan/Teknisyen)
- Çatışılan gemi ile temas kurup bilgi alışverişi yap. (Kaptan)
- Eğer gemiler birbirine girmiş vaziyette ise çatışılan geminin Kaptanı ile gemilerin şartlara göre ayrılıp ayrılmayacağı konusunda mutabakata var. (Kaptan)
- Yağ-yakıt sızıntısı durumunda Acil Durum Telefonlarını ara ve bildirimleri yaparak önlem alınmasını sağla. (Teknisyen)
- Olayı jurnale işle. (Kaptan/Teknisyen)

C- KARAYA OTURMA :

- Makineleri stop et. (Kaptan)
- Genel alarmı çal. (Kaptan)
- Uygun işaret veya fenerleri kullan (Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü, Kural 30/d). (Kaptan)
- Ses işaretlerini ver, güverte aydınlatmalarını yak (Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü, Kural 35/d). (Kaptan)

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATİKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
---	---	--

- Acil Durum Telefonlarını ara ve Acil Durum bildirimini yap. (Kaptan)
- Su geçmez bölme kapılarını kapat. (Gemiadamı)
- Personeli hazır ol durumuna getir. (Kaptan)
- Seyyar grindex pompaları hazırla. (Gemiadamı/Teknisyen)
- Personel sağlık durumunu kontrol et. (Herkes)
- Sintine ve baş altı mahallini devamlı kontrol et. (Teknisyen)
- Bot hasar kontrolünü yap. (Kaptan/Teknisyen)
- Botun içinde bulunduğu şartları belirten flama ve ışıkları donat. (Kaptan)

Karaya oturma durumunda:

- Harita üzerinde Geminin tam pozisyonunu işaretle. (Kaptan)
- Geminin oturduğu mahaldeki çeşitli noktalardan iskandil alarak kaydet. (Kaptan/Gemiadamı)
- Hava raporu, rüzgar-akıntı yönü ve şiddetini kontrol et. (Kaptan)
- Şartlara göre yakıt transferi yap. (Teknisyen)
- Yağ-yakıt sızıntısı durumunda Acil Durum Telefonlarını ara ve bildirimleri yaparak önlem alınmasını sağla. (Kaptan)
- Olayı jumale işle. (Kaptan/Teknisyen)

D- DENİZE ADAM DÜŞMESİ

- Denize adam düştüğü ilk görüldüğünde hemen manoverboard şamandıra ve can simidi denize atılır. (Gören Kişi)
- Sakınma manevrası yap. (Kaptan)
- Adamı kurtarma manevrasına başla. (Kaptan)
- Adamı gözlemek için gözcü sayısını arttır. (Kaptan)
- Yapılan manevraya göre bot mevkiini pilotla. (Kaptan)
- Denize düşen adamın mevkii belli değilse, arama için VTS'e haber ver. (Kaptan)
- Olayı Jurnale işle. (Kaptan/teknisyen)

E- PERSONELİN HASTALANMASI, YARALANMASI VEYA ÖLMESİ

Yaralanma veya ciddi bir hastalık meydana geldiğinde:

- Sağlık ekibi tarafından ilk müdahalenin yapılmasını sağla. (Sağlık Memuru)

Sağlık ekibinin yapacağı değerlendirme sonucuna göre;

- Eğer hasta /yaralı botta tedavi edilebilecekse ilk yardım tedbirlerini uygula. (Sağlık Memuru)
- Eğer hasta/yaralı botta tedavi edilemeyecekse dışarıdan yardım iste (tıbbi yardım, hasta/yaralının nakli için ambulans v.s.). (Kaptan)
- Ölüm Olayı Mevcutsa öncelikle Acil Durum Telefonlarına bilgi ver sonra Limana, Sahil Güvenliğe ve Polise haber vererek gerekli hazırlıkların yapılmasını sağla. (Kaptan)
- Olayları Jurnale kaydet. (Kaptan/Teknisyen)

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATİKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
--	--	---

F- SU ALMA

- Genel alarmı çal ve dahili anons devresiyle personele durum hakkında bilgi ver. (Kaptan)
- Su geçirmez kaportaları kapatır. (Gemiadamı)
- Seyyar grindex pompaları hazırla. (Teknisyen)
- Acil Durum Telefonlarını ara ve Acil Durum bildirimini yap. (Kaptan)
- Yağ-yakıt sızıntısı durumunda Acil Durum Telefonlarını ara ve bildirimleri yaparak önlem alınmasını sağla. (Kaptan)
- Olayı Gemi Jurnaline kaydet. (Kaptan/Teknisyen)

G-GEMİYİ TERK

- Bütün personeli gemiyi terk için hazır ol durumuna getir. (Kaptan)
- Personelin varsa Immersion Suit'i giyip - giymediğini kontrol et (Kaptan)
- Personeli sıcak tutacak giysi ve can yeleklerinin giyilip - giyilmediğini kontrol et. (Kaptan)
- Gemiye Terk işlemi için ilgililere haber ver. (Kaptan)

H-ÇEVRE KİRLİLİĞİ (Yağ-yakıt sızıntısı)

- Yağ-yakıt alım işlemlerini durdur. (Teknisyen)
- Sintine işlemlerini durdur. (Teknisyen)
- Yangın ekibini hazır ol durumuna getir. (Kaptan)
- Liman otoritelerine haber ver. (Kaptan)
- Bütün frengilerin tapalı olduğunu kontrol et. (Teknisyen)
- Sızıntının tipini belirle. (Teknisyen/Kaptan)
- Sızıntının miktarını belirle. (Teknisyen)
- Hava tahmin raporunu al, rüzgar ve akıntı durumunu tespit et. (Kaptan)
- Acil Durum Telefonlarını ara ve Acil Durum bildirimini yap. (kaptan)
- Bütün işlemleri jurnale kaydet. (Kaptan/Teknisyen)

07. RAPORLAMA

Kaptan, acil durumlarda, Acil Durum Telefonlarını arayarak en seri biçimde Acil Durumun olay türüne göre raporlamayı yapmalıdır.

Kaptan; acil durumlarda durumu Genel Müdürlüğe, Liman Başkanlığına rapor eder. Kaptanın raporunda aşağıdaki bilgilerin bulunması gerekmektedir:

- Botun adı, çağrı işareti, bayrağı
- Tarih ve saat
- Mevki (lat/long, rota, liman/seyrir)
- Seyir halinde ise botun hızı
- Olayın cinsi (çatışma, oturma, yağ-yakıt sızıntısı v.s.)
- Hasarın cinsi ve ölçüsü
- Hava ve deniz durumu
- Yaralanma ve varsa ölüm durumları

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PRATIKA BOTLARI VE DENİZ AMBULANSLARI ACİL DURUMLARA HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
--	---	---

- İstenen yardımın cinsi

Bunlara ek olarak eğer yağ-yakıt sızıntısı var ise, aşağıdakiler de rapora eklenmelidir.

- Sızıntının cinsi
- Eğer biliniyorsa kazanın sebebi (taşma, boru patlaması, tekne hasarı v.b.)
- Sızıntının hesaplanmış tahmini miktarı
- Sızıntının akıntı hızı
- Temizlik işlemlerinin kimin tarafından başlatıldığı